

Мушкул тушгандаги дуо

05:00 / 01.03.2017 51571

Ибн Аббос розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам мушкул тушганда: «Улуғ ва Ҳалийм бўлган, улуғ Аршнинг Роббиси бўлган, осмонлару ернинг Роббиси бўлган Аллоҳдан ўзга ибодатга сазовор зот йўқ», деб дуо қилар эдилар».

Шарҳ: Бизнинг тилимизда «бошга мушкул тушиш» деб аталадиган ва инсон жонини қисиб турадиган катта ғамни араблар «карб» деб атайдилар. Бу оддий ғамдан бир неча бор кучли бўлади. Ушбу бобдаги «мушкул»дан мақсад арабча «карб» бўлади.

Бу ривоятда дуо маъносидаги гаплар йўқ. Аммо таҳлил ва Аллоҳ таолонинг улуғ сифатларининг зикри бор. Ана ўшаларни ихлос билан такрорлаш баъзи сўзларни айтиб дуо қилишдан кўра мушкулни кушойиш қилишда катта ўрин тутади.

Имом Термизий ривоят қилган «Набий соллаллоху алайҳи васаллам «Аллоҳ таоло, кимни Қуръон ва Менинг зикрим Мендан (нарсаларни) сўрашдан тўсган бўлса, унга сўровчиларга берган нарсамдан афзалини берурман, деди» ҳадиси шу ерда амалга ошади.

Мушкулнинг номини айтмай, уни аритишни ҳам тилга олмай фақат ушбу ривоятда келган ибораларни ихлос ила такрорлайверилса, албатта, Аллоҳ таоло кушойиш беради.

Зотан дуо очиқ – ойдин ёки зимдан бўлади. Карамли зотга мақтов айтишнинг ўзи, ундан сўраш билан тенг. Карамли зотга ҳамд айтиш, унга удо қилиш билан тенг.

Бошига мушкул тушиб, ғамга ботган бандага тавсия қилинадиган энг машҳур дуолардан бири Юнус алайҳиссаломнинг балиқ қорнида туриб қилган дуоларидир.

Саъд розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Зуннуннинг балиқ ичида туриб қилган дуоси «Лаа илаҳа иллаа анта, субҳанака, иннии кунту миназ золимийн»дир. Қай бир мусулмон одам ўша дуони қилса, албатта, Аллоҳ унга ижобат қилур», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

Ушбу дуо Қуръони Каримнинг «Анбиё» сурасида зикр қилинган. Аллоҳ таоло айтади:

«Зуннунни эсла. Ўшанда у ғазабланган ҳолда чиқиб кетган эди. Бас, у Бизни ўзига (ер юзини) тор этмас, деб гумон қилди. Зулматларда туриб, Сендан ўзга Илоҳ йўқ, Сен поксан, албатта, мен золимлардан бўлдим, деб нидо қилди».

Зуннундан мурод, Юнус соллаллоҳу алайҳи васалламдир. «Нун» балиқ дегани, Зуннун эса, балиқ эгаси дегани. Юнус соллаллоҳу алайҳи васалламни денгизда балиқ ютиб юборган, кейин қирғоққа келиб, Аллоҳнинг амри билан чиқариб ташлаган.

Шунинг учун у зот алайҳиссалом Зуннун-балиқ эгаси, лақабини олганлар.

«Зуннунни эсла. Ўшанда у ғазабланган ҳолда чиқиб кетган эди».

У киши қавмларига Аллоҳнинг амрини етказганларида, улар қабул қилмадилар. Юнус соллаллоҳу алайҳи васаллам қавмларининг қилмишларидан ғазабланиб, юртларини ташлаб чиқиб кетдилар.

«Бас, у Бизни ўзига (ер юзини) тор этмас, деб гумон қилди».

Бу гумон қавмларининг саркашлигидан келиб чиққан эди. Юнус соллаллоҳу алайҳи васаллам уларга, сизлар Аллоҳ амрига бўйинсунмасангиз, бошқа жой қуриб кетгани йўқ, Аллоҳнинг ери кенг, бошқа жойга бориб даъват этсам, улар қабул қиладилар. Аллоҳ мен учун ер юзини тор этиб қўймайди, дегандай иш қилган эдилар.

Уламоларимиз айтишларича, аслида у киши бошқа Пайғамбарларга ўхшаб сабр қилишлари, Аллоҳнинг амрини кутишлари керак эди. Аммо бундай қилмадилар. Қавмларига зарда қилиб, юртларидан чиқиб кетдилар. Сўнгра Аллоҳ таоло, у кишини балиққа юттириб, синовга учратди. Ана ўшанда,

«Зулматларда туриб», яъни, кеча зулмати, денгиз ости зулмати ва балиқ қорни зулматида туриб, Аллоҳ таолога ёлбориб:

«Сендан ўзга Илоҳ йўқ, Сен поксан, албатта, мен золимлардан бўлдим, деб нидо қилди».

Бу гап чин ихлос билан, Аллоҳнинг улуғ сифатларини эслаб, ўзининг айбдорлигини бўйнига олиб, нажот сўраб қилинган дуо эди.

«Бас, Биз уни (дуосини) ижобат қилдик. Унга ғамдан нажот бердик. Мўминларга шундай нажот берурмиз».

Яъни, Биз Юнуснинг дуосини қабул қилдик. Уни балиқ ичидан соғ-саломат чиқариб, ғамдан қутқардик. Мўминларни доимо шу тарзда қутқариб келганмиз.

Имом Абу Довуд ривоят қилган ҳадисда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам, ким ғамга мубтало бўлса, ушбу оятдаги «Ла илаҳа илла анта, субҳанака иннии кунту миназ-золимийн» дуосини ўқиса, кушойиш бўлишини айтганлар.

Абдурроҳман ибн Абу Бақрадан ривоят қилинади:

«У отасига:

«Отажон! Ҳар тонгда «Аллоҳим! Баданимга офият бергин! Қулоғимга офият бергин! Кўзимга офият бергин! Сендан ўзга илоҳ йўқ» деб дуо қилишингизни эшитаман. Буни тонгда ва кечқурунда уч марта қайтарасиз.

Яна «Аллоҳим! Мен Сендан куфрдан ва фақирдан паноҳ сўрайман. Аллоҳим! Мен Сендан қабр азобидан паноҳ сўрайман. Сендан ўзга илоҳ йўқ» деб тонгда ва кечқурунда уч марта қайтарасиз?» деди.

«Ҳа! Болажоним, мен Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам уларни айтганларини эшитганман. Мен У зотнинг суннатларига амал қилишни яхши кўраман», деди.

Ва яна айтди: «Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Мушқули борнинг дуоси: «Аллоҳим! Раҳматингдан умидворман. Мени бир кўз очиб-юмгунча ҳам ўз ҳолимга ташлаб қўйма. Менинг ҳамма ишларимни Ўзинг ўнгла. Сендан ўзга илоҳ йўқ»дир», дедилар».

Шарҳ: Ҳар эрта ва кеч ушбу дуоларни қилишда унинг қилувчи кўп хайрли нарсаларни сўраган бўлади. Инсон бу дуода сўралган нарсаларга ҳар дамда муҳтожлиги бор.

Ана ўша ўзи муҳтож бўлган нарсани Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг суннатларига амал қилган ҳолда, У зот айтган лафзларни такрорлаб сўраганга нима етсин.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам мушкул пайтда: «Ҳалиму Азийм Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. Улуғ аршнинг Роббиси Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. Осмонлару ернинг Роббиси, Карийм Аршнинг Роббиси Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ. Аллоҳим! Бунинг ёмонлигини биздан кетказгин», дер эдилар».

Шарҳ: Бу дуодан бошига мушкул тушганда банда Роббисининг баркамол сифатларини зикр қилиш ила У зотдан ўз мушкулени кушойиш қилишини сўраши фойдали эканини билиб оламиз.

«Ҳалиму Азийм Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ».

Аллоҳ таолонинг бу икки сифати дунёдаги барча мушкулларни саноксиз кўпайтирганда ҳам, кушойиш қилишдан яна отиб қолади.

«Улуғ аршнинг Роббиси Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ».

Аллоҳ таолонинг бу сифати барча мушкулларни осонлик билан кушойиш қилишига бандада заррача шубҳа бўлмаслиги керак.

«Осмонлару ернинг Роббиси, Карийм Аршнинг Роббиси Аллоҳдан ўзга илоҳ йўқ».

Аллоҳ таолонинг ушбу сифатларини айтиб туриб қилинган дуо албатта, дуо қилувчининг мушкулларини равон бўлишига гаровдир.

«Аллоҳим! Бунинг ёмонлигини биздан кетказгин».

Албатта, бқоридаги сифатларни иймон – эътиқод ила зикр қилиб туриб, бу дуони қилинса, қабул бўлиши осон.